

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETESI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4 sz.

Néhány szó a büntetésről.

Irta: Preszly Lóránd csendőrhadnagy.

II.

A büntetés céljáról elmélkedve elsősorban is azt állapíthatjuk meg, hogy a bűn elkövetésével kapcsolatban minden esetben az a jogos követelmény lép előtérbe, hogy az megtoroltassék, vagyis hogy a büntetésnek elégtételadási jellege meglegyen. Ha Z. hamis vádat emel A. ellen és így azt meghurcolja a nyilvánosság előtt, megérdemli, hogy mint törvény ellen vétő és az egyéni tisztességet lábbal tipró tettes megbüntetessék; ezzel erkölcsi elégtétel szolgáltatik A.-nak és érvény szercztetik a Btkv. 227. §-nak. A közönségre is megnyugtatólag hat, ha látja az igazság győzelmét a jogtalansággal szemben.

A megtorlás elsősorban az elégtételt, másodsorban a javítást, harmadsorban az elrettentést tűzte ki feladatául, alapelvül. E két utóbbi mellékcél gyanánt szerepel és főként az utóbbi már inkább mintegy megelözése akar lenni a bűncselekményeknek.

A javítás célja az, hogy a büntetés kiszabásával másokat visszatartson a bűnök elkövetésétől, de egyidejűleg emberséges uton akar hatni a bűnösre és megakarja óvni a bűnök megismétlésétől. Vallja továbbá azt az elvet, hogy a bűnös emberrel — annak emberi méltóságához illő módon kell bánni és hogy csak az ilyen eljárással és bánásmóddal lehet elérni azt, hogy a bűnös — a ki még nem gonosztevő — megjavuljon.

Az elrettentési elmélet ridegebb és igen régi. Tulajdonképpen ma már igen kis mértékben képezi a büntetés célját. Mert ha feltesszük, hogy a bűnözésre hajlammal bíró emberiség nagyobb része egy lázongó tömeg, melyet fékezni kell és erős eszközökkel visszatartani a bűnök elkövetésétől, akkor — talán — elhibető, hogy a büntetésnek teljes mértékben célja lehet az, hogy kiírta a tömegeből a bűnre való hajlandóság osiráját. Ez az elijesztési és fenyegető eljárás emlékezetembe idézi azokat a hajmeresztő, embertelen kínzásokat, melyek leginkább az ó-kort jellemzik, a keresztrefeszítést, a máglyákra hurcolást, az élő ember négy darabra hasítását, a kerékbetörést stb. És — ugyebár — tudjuk, hogy a cél még ezekkel sem volt elérve? Minél em-

bertelenebbül kioztak pl. a római császárság korában, a kereszténység vagy a zsidók üldözésekor, a tömeg ellenállása hatalmasabb mérveket öltött és a zsarnoki önkény drákói szigora megtört, mert az ellenállás tüze felperzselt a kényurak trónját. Az ilyen büntetések célja megvolt, de olyan embertelenség is volt, hogy azok eltörlésével a későbbi kor méltán dicsekedhet.

A büntetés egyik célja gyanánt azonban ennek dacára is elfogadhatjuk az elrettentést annál is inkább, mert erkölcsi szempontból, de meg az állam és így a polgárok jólétének biztosítása érdekében szükséges, hogy a büntetés célja az elrettentés jellegét magán viselje.

A gyakorlat idővel beigazolta, hogy a büntetés nemcsak elriaszt, hanem javítólag is képes hatni. És ettől az időtől lett inkább a javítás elfogadva a büntetés lényegesebb célja gyanánt, mely nem a félelemkeltéstől, hanem a bűnös megjavulásától várja célja megvalósulását.

Szerintem ez az életrevaló, igazságos és belső értékkel bíró elmelet. Elvégre az elrettentés ideig-óráig sikert eredményezhet, azonban ott, a hol tulszigoru a büntetés, ott célzott téveszt, mert bosszút és gyűlöletet teremt, ezek pedig igen alkalmasok a bűnös hajlamok előidőzésére. Az erkölcsi tudat felébresztése, a jobb meggyőződés és az akarat uralmának kiérlelése a legbatásosabb eredmény, melyet a büntetéstől várni lehet. Kerülje el az a bűnös ember az elkövetett bűnt másodizben már azért, mert megundorodott tőle, mert belátta, hogy emberi méltóságával össze nem egyeztethető a bűnök elkövetése és mert van elég akaraterejc azok leküzdésére. Ez olyan eredmény, melyre bármely kulturállam büszke lehet.

Hogy a büntetés javítólag is hat, ez egy gyakorlati igazság, melynek mélyenfekvő, lélektani okai is vannak. Minden büntetés ugyanis szenvedések elviselésével jár. A szenvedés gondolata pedig megfélemlíti az embert. Ívszázadok meggyőződése az, hogy a szenvedés jó orvossága a bűnnek. Vannak vallások, melyek egyenesen azt hirdetik, hogy a szenvedés együtt született meg a bűnnel és csak a szenvedéssel győzhetni le a bűn uralmát. A szenvedés tudata visszazoritja az ösztönök uralmát, megfélemlíti, de meg is nemesíti az akaratot.

Egy lépéssel tovább menve láthatjuk, hogy a bűn és a büntetés között okozati összefüggés van. Egyik a má-

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, miot **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, ezimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék korendő.

sik nélkül el nem képzelhető. A hol megjelenik a bűn, ott meg kell jelennie a büntetésnek is. Kétségtelen az is, hogy a büntetés mindig jogos, ha bűnöst sújt.

A büntetés tehát az igazságosság ténye és kifolyása az igazságszolgáltatás ama feladatának, hogy minden jogtalanság megsemmisíttessék, viszont az igazság és a jog uralma fenntartassék. Emberi voltunk gyarlósága, bűnözésre való hajlamaink, a rendellenesség és jogtalanságok tényei, a bűnesetek, melyek nap mint nap olyan nagy számban fordulnak elő, élénken bizonyítják, hogy a büntetések alkalmazására szüksége van az államnak, hogy céljait elérhesse. Mivel pedig az állam az egyéni boldogulásokat célját is szolgálja, a büntetésre az állampolgárok érdekében is szükség van.

Az államok két jellegzetes irányban küzdenek a bűnök ellen. Röviden ezekről is megemlékezem. Az egyik a megelőző eljárás. Ez óvintézkedéseket foglal magában, azokat csoportosítja és ezekkel arra törekszik, hogy az ember ne jusson vagy juthasson olyan könnyen a bűn lejtőjére. Nevezhetem ezt tiltótáblának is, mely minden bűn útjának torkolatát jelzi s mintegy figyelmezteti az embereket arra, hogy az egyenes, a törvényes útról ne térjenek. A szokásos, bivatásszerű büntetésekre különös gondot fordít és ezekkel szemben már igen széleskörű óvintézkedéseket tesz. Így például nyilváníttatásba veszi, lefényképezteti, osztályozza és minősíti őket, ujjlenyomatokat készít és koponyaméreteket vesz fel róluk. Teszi ezt éppen úgy, mint egy köteleességtudó csendőr teszi azt hivatása körében szűkebb határok között. Ezzel az eljárással azt akarják elérni, hogy a büntetésekre egyrészt, adott esetekben könnyebben és gyorsabban legyenek kézrekeríthetők, másrészt pedig lehetőleg megközelíteni igyekeznek az állam azt az ideális állapotot, hogy felismerve és megértve a bűnök utálatosságát, azokat az ember el is kerülje.

A másik irány — melyet már lényegileg fejtegetéseim során is érintettem — az ítélkezési eljárás, a mely olyan ténykedés, mely hivatva van a bűn, tehát az ejtett sérelem és a tettes személye révén megzavart egyensúlyt helyreállítani. Ezt az eljárást nálunk a királyi bíróságok teljesítik. A bíróság nem más, mint az állam büntető hatalmának végrehajtója, a mely független, mert nem befolyásolható és igazságos, mert törvénykönyvvel a kezében nyílt ítéletekkel sújtja a bűnösöket.

*

Fejtegetéseim végére érve nincs kétségem az iránt, hogy olvasóim megértettek engem és így azt a képet, melyet éles vonásokkal óhajtottam megrajzolni, sikerült tisztán előállítanom is. Azon reménnyel fejezem be tanulmányomat, hogy sikerült a bűn és büntetés feletti elmélkedésre a figyelmet felbívni és így alkalmat nyújtani arra, hogy olvasóim annak gyakorlati értékét megismerve, azt a szolgálat javára kamatoztassák. E gondolat által fáradságom bőséges jutalmát elnyerte.

A személyismeret megszerzése és gyarapítása.

Irta: *Argus.*

(Vége.)

A személyismeret megszerzésében és gyarapításában nagy segítségére vannak a csendőrnek az őrsparancsnok által való oktatás és helyes vezetés, valamint az idősebb vagy az örskörletben régebben szolgálatban levő és így tapasztaltabb bajtársak kötelességszerű közlései is. S bátran állítható, hogy egy a szolgálat érdekében ebben a tekintetben is törődő őrsparancsnoknak alárendeltjei mindig több és szebb eredményeket érnek el, mint azoké, a kik abban a hitben élnek, hogy az eredmény elérése csak véletlennek köszönhető.

És, ha meggondoljuk a dolgot, hát nagyon könnyű ám egy fiatal vagy az örskörletben másként még ismeretlen csendőrt, úgy az őrsparancsnoknak, mint a tapasztaltabb altiszteknek és csendőröknek, a személyismeret megszerzésében és gyarapításában támogatni, oktatni, vezetni, ha ebbeli kötelességüknek megfelelő akarnak. Nem kell hozzá semmi megerőltetés, csak éppen hogy szolgálatközben, vagy azonkívül is, más talán éppen haszontalan tárgyról való beszélgetés helyett erről tárgyaljanak. És különösen szolgálatban, miféle érdekesebb dologról tudhatnának beszélni, mint a lakosság személyi és anyagi viszonyairól, a megbízható valamint a megbízhatatlan — t. i. a közártalmú és gyanús — egyének megnevezéséről és ismertetéséről.

Azt hiszem, nincs egyetlen bajtársunk, a ki az efféle közléseket szívesen ne venné. Illeszen, ha csak egy szemernyit is érdeklődik önként vállalt szolgálatának eme fontos kiegészítő részei iránt, maga kérdezi ezeket, ha őrsparancsnoka vagy járőrvezetője nem is hozná fel. És ha az őrsparancsnok vagy az őrs tapasztaltabb legénysége arra törekszik, hogy újonnan odahelyezett társuk, illetve a beosztott próbacsendőrből egy jó és minden tekintetben megbízható csendőrt neveljenek, nem csak hogy megfelelnek ennek minden kérdésére, de fontos szolgálatuk és a testület tekintélyének jól felfogott érdekében minden alkalmat megragadnak és felhasználnak, hogy a helyi és személyi ismeretek terén még ismeretlen és tapasztalatlan társukat, ezek megszerzése iránti igyekezetében kellőleg támogassák és szakavatott magyarázatok és ismertetések mellett, vállvetve oktassák.

Azt hiszem, hogy nagyon kevés csendőrtársunk részéről abban a kiváló szerencsében, hogy hosszabb szolgálati idejét egy és ugyanazon őrsön töltötte volna. A személyi változások és szolgálati viszonyok — sajnos, de elkerülhetetlen — áthelyezéseket idéznek elő. S mily jól esik bárkinek is, ha új őrsén akár nálánál fiatalabb csendőrtől nyeri is a helyi és személyi ismeretre vonatkozó felvilágosításokat, csak legalább lássa, hogy támogatják ebbeli igyekezetében. Mert bizony ilyen közlések és ismertetések hiányában nagyon sokszor és hosszabb szolgálatlét után is, tehetetlensége és eredménytelen tevékenysége folytán szégyenpírral az arezán vonul be — azt hiszem — minden csendőr, a ki fontos hivatását komolyan fogja fel.

S ha mindezek dacára akár egyik, akár másik őrsön akadna olyan idősebb és tapasztaltabb altiszt vagy csendőr, a ki akár a mástól, akár önbuzgalma folytán szerzett ismereteit — mondjuk abbéli téves felfogásból, nehogy versenytársat neveljen magának — nem közlőné arra még rászoruló bajtársaival, hát az őrsparancsnok

A legjobb órák,

legszolidabb éküzerek, egyszerűtől a legdrágábbig, ugy kézpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden,
javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

csak akkor teljesíti legjobban kötelességét, ha erélyes közbelépéssel és céltudatos oktatással felvilágosítja az illetőt eljárása káros voltáról és minden megengedett eszköz alkalmazásával arra bírja, hogy ismereteit és tudását bajtársaival közölje s azt ekként a szolgálat érdekében kiterjedtebb mérvben és előnyösen érvényesítse. Csak így nevelhetünk jó anyagot a testületnek s csak így mutathatunk fel eredményes tevékenységet. S bátran állítható, hogy nincs talán egyetlen bajtársunk sem, a ki nem erre törekednék.

*

A személyismeret megszerzésénél nagy előny az, ha a csendőr a polgárokkal való érintkezésnél, minden alkalommal és minden körülmények között, megnyerő modort tanusít és a legtisztességesebben viselkedik. Nem azt akarom itt mondani, hogy hizelegjen. Szó sincs róla. A hizelegés csunya szokás. És a hizelegő egyén soha se lebet állandóan rokonszenves, sőt émelegyőssé válik. Ellenben, a ki minden emberrel szemben megtalálja az érintkezés helyes módját, minden emberrel a kellő tisztelet hangján beszél, az uri közönséggel szemben nem a szolgáltságig alázas, azok kegyei elnyeréséért nem válik tolakodóvá; viszont a szegényebb néposztálybeliekkel szemben nem durva, nem nyers és általában nem gőgös és nem fenbéljázó: az a csendőr mindenütt rokonszenvet gerjeszt maga iránt.

Csak tisztelet szülbet tiszteletet! — tanítja utasításunk. És ez igaz is.

Ha az a szegényebbsorsu egyén azt látja, hogy valamely csendőr egészen feltünő módon és mindenáron arra törekszik, hogy csak az uri közönség kegyét kiérdemlje, ellenben a szegényekkel szemben durva, tapintatlan, semmi bizalmat nem érez a csendőr iránt. Pedig — azt hiszem — nem mondunk ujat, ba azt állítjuk, hogy a legtöbb eredményt a szegénysorsu, de becsületes emberek bmondása után lebet elérni.

Általános ismert tény, hogy a legtöbb büntettes a szegényebbsorsu egyének közül kerül ki. Már pedig az uri ember kevesebbet érintkezik a szegényebb sorsuakkal, mint annak osztályosai, következésképp nem is ismerheti annyira azok személyes tulajdonságait és összeköttetéseit, mint ez utóbbi. És a csendőr is ez utóbbiakkal érintkezik gyakrabban s ba bizalmát akarja megnyerni, azt csak szivélyes, nyájas beszédmodor és tapintatos érintkezés mellett fogja elnyerni.

Téves felfogás az, hogy a csendőrnek szolgálati dolgairól senkivel sem szabad beszélni. Szabad az, csak-hogy meg kell tudni választani, hogy miről szabad és miről nem. Meg kell válogatni azt is, hogy kivel — miről beszéljünk.

Néma gyermeknek anyja se érti szavát! Hát hogy tudbatná a lakosság, hogy mit akar tudni a csendőr, ba nem kórdoz. És bizonyos, hogy szolgálatban vagy szolgálaton kívül is, mennél több egyőnhez fordulunk egy vagy más felvilágosítás iránt, annál többet tudunk meg.

A Mózsai korcsmárostól, csak meg kell nyerni a bizalmát, sok mindent meg lebet tudni. Legtöbb faluban ő az egyedüli, a kihez mindenki bejáratos. Ő tudná csak megmondani, hogy miből él és a züllött, korhely, falurossza, a ki talán éppen ő forgatott ki a vagyonából s azóta csavargásban él, bol itt, hol ott húzódik meg. Megölhető kötes mindenki előtt. S ba van Mózsainak büne, több mint bizonyos, hogy ezt viszont attól a csavargótól lebet megtudni legjobban. Haragusan egymásra, tebat

mindenik ott árt a másíknak, a hol tud. S ba állításuk nem mind igaz is, bizonyára van közte olyan, a minek a csendőr hasznát veheti.

Aztán azok a patak partján mosó asszonyok. Hejh! sokat tudnak azok olyat, a mire a csendőrnek szükségé van. Csak el kell találni a módját s ki kell ugratni a nyulat a bokorból. Szivélyes köszöntés, egy pár édeskés szó már bizalmassá teszi őket. Akkor aztán pár perc alatt beszélnek azok annyit, hogy csak győzzé hallgatni az ember. S ba mindannak csak a fele igaz. már megéri azt a kevés időt, a mit a csendőr ráparazolt.

És az a szegény munkás ember, ott künn a pusztában. Milyen jól esik annak, ha a csendőr egy szivélyes adjonistennel, vagy barátságos kézszerítással köszönti, vagy köszöntését ugyanígy fogadja. S ba pár percnyi beszélgetés közben talán még egy pipa dobánnyal is megkínálja, már bizalmas lesz, megered a nyelve s önkéntelenül is oly közléseket tesz, a minek vagy akkor mindjárt, vagy alkalmilag hasznát veszi a csendőr. Arany szíve van annak a daróczruba alatt s ba barátságot és jó indulatot ragaszkodással, bizalommal viszonozza.

És ez a barátságos viselkedés még más tapasztalatra is vezet. Mert ha valamely egyén az ilyen megnyerő, barátságos viselkedés mellett is idegenkedik, húzódozik a csendőrtől, arról bizonyosra vehető, hogy 100 közül 90-nek nem tiszta a lelkiismerete, van valami titkolni valója s attól fél, hogy a csendőr már az arcából, szeméből kiolvasa azt.

S ha volna bajtársaim között olyan valaki, a ki mindezekre kételkedve rázná a fejét, könnyen meggyőződhetik az elmondottak igaz voltáról. Ne tegyen mást, csak figyelje meg azt a bajtársát, a melyik eredményes működéséről ismeretes. Meg fogja látni, hogy az éppen az elmondottak szerint érintkezik az emberekkel, egyforma barátságos mindenivel szemben, nem osztályozza az embereket születésük és rangjuk szerint. Egyformán tud alkalmazkodni urhoz, gazdaghoz és szegényhez. Ezért szereti, tiszteli, becsüli őt mindenki, ezért vannak hozzá bizalommal egyaránt. Sőt annyira mennek egyes emberek a bizalom megnyilvánításában, hogy ha panaszkor vagy valami jelenteni valójuk van, s e célból az őrsre mennek, először nem az őrsparancsnokot, hanem X. vagy Y. csendőrt keresik. És éppen ebben rejlik az ő eredményes működésének titka.

Ezért kell óvakodni a csendőrnek az udvariatlan, goromba és fenbéljázó viselkedéstől, mert: csak tisztelet szülb tiszteletet.

*

Az is téves felfogás, ba ugyan még most is volna köztünk valaki, a ki ennek a téves felfogásnak bódol, hogy csak korcsmában, borozás mellett, lebet személyismeretet szerezni legeredményesebben.

Nem is szólva arról, hogy az ilyen korcsmai ismeretség mily erkölcsi és anyagi kárát váu a csendőrnek, bátran állíthatjuk, hogy az ekként szerzett ismeret, a szolgálat előnyére sem értékesíthető.

A csendőr tehát ne hagyja magát félrevezettetni a régi világból fenmaradt ama trbatatlan és mesőbe illő állításoktól, hogy a borozás közben ittasodni kezdő egyén — ezen állapotában — fontos és a szolgálatra előnyös dolgokat közölhet vele.

Mulató ozimborákkal ilyen dolgokról értekezni nem is lebet, mert az nem a nagy nyilvánosság számára való. Meg aztán ezek az emberek nem is megbízható

egyének; nem áll meg bennök a szó, alkalmilag tovább adják s így a csendőr a helyett, hogy a szolgálatra előnyös adatokat szerezne, illetve biztosítana magának, még kellemetlenséget szerez. Mert bizalmas közlései, kérdésközlései a nyilvánosság elé kerülnek és az is megtudhatja, a ki felől éppen fontos szolgálati érdekből tudakozódott. S a következmény az, hogy az illető óvatosabb lesz és ha még tudni akar valamit, a bizalmas czimborák útján — mert ezek lehetnek az ő barátai is — kiveszi a csendőrből mindazt, a minek éle ellene irányul.

És ha tekintetbe vesszük, hogy a gyakori korcsmázás, mint magában véve is tiltott cselekmény, nemcsak erkölcsi hátrányára van a csendőrnek, hanem ez által egészségét, munkakedvét és szolgálati megbízhatóságát is veszélyezteti, csak fontos kötelességet teljesítünk, ha a személyismeret ilyen módon való szerzésére törekvő bajtársainkat ettől óva intjük és felfogásának téves voltáról őt meggyőzni iparkodunk.

Korcsmázó, dorbézoló egyénekről a lakosság sem nyilatkozik előnyösen. Kivételt tehát a csendőrrel sem tesz, sőt éppen azzal nem tesz. Mert ugyan ki fordulna bizalommal egy közszolgálatban álló olyan emberhez, a kiről tudja, hogy ma ezzel, holnap azzal korcsmázik, mulatozik.

Köztudomású, hogy minden korcsmázó egyén elhanyagolja hivatását. S ha a csendőr eleinte — mondjuk — a fentebb említett célzattal teszi is, később akaratlanul is rabjává lesz — mint sok más — e szokásnak és a helyett, hogy — mint szándékozott — a szolgálat érdekét mozdítaná elő, inkább annak hátrányára cselekszik.

Hiszen nem tiltja a csendőrnek sem a szabály, sem az előjárója, hogy szórakozás céljából korcsmába menjen; azt azonban tiltja, hogy akár ott, akár máshelyen roszhírű egyénnel kössön ismeretséget és bizalmasan barátkozzék. Ennélfogva már csak azután kössön a csendőr bárkivel is bizalmas ismeretséget, ha előzetesen meggyőződött alaposan, hogy az a valaki a barátságára érdemes is. De még akkor is csak abban az esetben, ha előre láthatja, hogy abból a barátságból, ránézve, sem erkölcsi, sem anyagi károsodás nem származhatik és a szolgálat sem szenved hátrányt általa.

Hasznos személyismeret különben sem szerezhető ilyen korcsmai összejövetelek mellett. Hosszu, folytonos és alapos megfigyelés és megbízható információk kellenek ahhoz, hogy a csendőr azt mondassa, hogy működési körletében megfelelő személyismerettel rendelkezik.

Személyismeretszerzés céljából közártalmuakkal vagy gyanus egyénnel sem szabad a csendőrnek ismeretséget kötni, már t. i. bizalmas ismeretséget, mert ez által a csendőri állás tekintélyét veszélyezteti. Az ilyen, habár csak látszólagosan is bizalmas ismeretség előbb-utóbb megboszulja magát.

Ez azért nem zárja ki, hogy az ilyenféle egyének bizalmas közléseit meghallgassuk, de nem szabad azt mindjárt készpénznek venni és csak alapos és érett megfontolás után és különösen a közlése kétségtelen igaz voltáról való meggyőződés után szabad csak annak alapján eljárni. S azt se bagyjuk figyelmen kívül, hogy az ilyen egyén nem-e azért tesz előttünk bizalmas közléseket, hogy a gyanút éppen abban az ügyben, vagy talán későbbi viselkedésében is, magáról elbarátságos. Csak úgy vaktában nem szabad hinni senkinek se.

A szükséges személyismeret megszerzésében és gyarapításában előnyére válik a csendőrnek az is, ha önképzésével szorgalmasan foglalkozik.

Szabályaink és utasításaink alapos ismerete bő támogatást nyújt ugyan ezen a téren, de elegendőnek még ez sem mondható. Hasznos könyvek, szakművek, hírlapok olvasása szintén jó eredménnyel támogatgatnak bennünket ezen a téren. Nemcsak azért, mert sok olyan dolgot, pl. a büntettek különleges szokásait, raffinaltságát tanulhatjuk meg belőle, a mit máskülönben nem tudhatnánk, hanem azért is, mert emberismeretünk, helyes ítélő és következtető képességünk ezáltal élesedik. A hírlapok törvénykezési rovata, egyes szakemberek által írott bűnügyi elbeszélések, sőt a bűnügyi regények olvasása is, sok olyan dologgal ismertetnek meg bennünket, a miről addig halvány sejtelmünk sem volt és a melyek ismeretére adandó alkalommal szükségünk lehet.

A jó pap holtig tanul! — tartja a közmondás. És ez a csendőrré is alkalmazható, mert a csendőrségi szolgálatban is — mondhatni — nap-rap után újabb és újabb esetekkel állbatunk szemben. És nagyon sokszor van a csendőr abban a helyzetben, hogy csak olvasottsága és ennek alapján szerzett éles ítélő és következtető képessége segíti ki valamely bonyolult ügy szövevényes hínárjából. Ennélfogva csupán azon egyszerű okból, mert tudjuk, hogy valamely bűnügyi regény vagy elbeszélés csak az író fantáziájából került ki, illetve abból lett az olvasásra érdemessé kibővítve, olvasatlanul félredobni nem szabad. Nem szabad már azért sem, mert tulajdonképpen mindenféle bűncselekmény, mielőtt végrehajtatott volna, a büntettes fantáziájában született meg. A végrehajtás előtt tehát azzal is csak mint fantáziával, mint egy képzeletben összeállított esetárgygyal találkozhattunk volna.

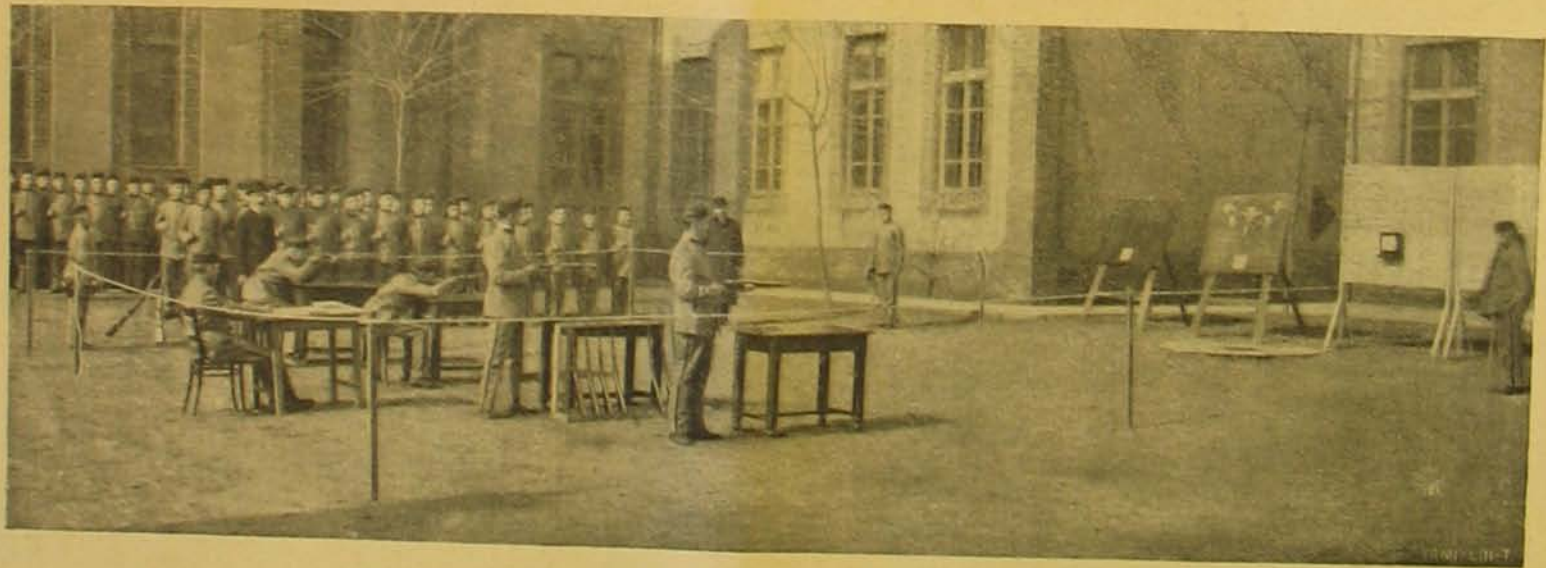
A büntettek legnagyobb részének igen élénk a képzelődő tehetsége. A csendőrnek tehát, ha már a természettől nincs megáldva hasonló élénk képzelő erővel, az említett iratok, könyvek és hírlapok olvasása által mesterségesen kell pótolni e hiányt, de felfogás, leleményesség, megfigyelési képesség és fantázia tekintetében nem szabad a büntettes mögött maradnia. Annál kevésbé, mert csak mindezek teljes birtokában tudhatja azt kiismerni és leleplezni.

Utasítás szerint adagolva és használva a méreg is orvosság. S viszont az utasítástól eltérően használva az orvosság is megárt. Ennélfogva csupán azon körülmény, hogy a fentebb említett ismereteket és tulajdonságokat a büntettes a társadalom kárára használja fel, nem tarthatja vissza a csendőrt azok elsajátításától, mert ő mindazokat, hivatásánál fogva viszont a társadalom javára értékesítheti. És értékesíti is akkor, midőn valamely bűncselekmény elkövetőjét, széleskörű ismeretsége, éles ítélő és következtető képességének felhasználása mellett, leleplezi.

Az olvasottság, élénk felfogás, leleményesség, ügyes megfigyelési képesség és a szóbőség, különben is igen jó ajánlólevél a társadalomban. Még akkor is, ha az ember nem mint csendőr működik a közéletben. Kétszeres előnye tehát a csendőrnek, ha mindezekkel rendelkezik. Egyrészt, mert a társadalom rokonszenvét és becsülését biztosítja számára, másrészt, mert fontos szolgálatának teljesítésében is eredményre segíti.

Ne idegenkedjünk tehát a könyvoktól, az olvasmányoktól. És miután módunkban is áll, a saját utasításaink és szabályaink tanulmányozása mellett, ott, ahol az őrs könyvtára csak kevés könyvvel rendelkezik, vagy ha azokat már átoltastuk, a rendszeren majdnem minden

Czélbalövés az iskola udvarán.

Tűzolni.

Az újpesti polgári iskola tanulólouak iskolai zászlóulja.

községben található kölcsönkönyvtárt vegyük igénybe. Mert csak a folytonos olvasgatás, tanulás által pótolhatjuk azokat az ismereteket, a miket annak idején, egy vagy más ok miatt meg nem szerezhettünk. Az így szerzett ismereteket pedig, a hol csak lehet, használjuk fel alárendeltjeink és bajtársaink oktatására és képzésére, támogassuk őket minden ilyenmü törekvéseikben, mert csak így nevelhetünk a területnek hasznos tagokat és csak így mozdíthatjuk elő — mint a hogy kötelességünkben is áll — a legfelsőbb szolgálat érdekeit.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

A gyufaszál.

Közlő: *Schieder János* járásörmester.

Az 1891. évi június hó 27—28-ika közötti éjjelen ismeretlen tettesek betörték özv. Czeller Jánosné dunaföldvári lakos hentesüzlet tulajdonos lakására és onnan összesen 15,044 korona értékű pénzt, ékszert és értékpapírt lop-
tak el.

Én akkor mint őrsvezető a dunaföldvári őrs parancsnoka voltam és mihely a betörésről értesültem, haladéktalanul a helyszínére siettem.

A helyszínén megállapítottam, hogy a tettesek az utcái ablakon át hatoltak be a szobába, még pedig oly óvatosan és zajtalanul, hogy a szomszéd szobában alvók a legcsekélyebb neszt sem hallották. Bűnjelet sem hagytak hátra, csupán néhány gyufaszálat találtam a padlón szétszórva, melyeket gondosan összeszedve, papírba göngyölve, járőr-táskámba helyeztem el.

A káros és hozzátartozói a kérdésekre, hogy nem gyanakozzanak-e valakire, egybehangzóan és a legnagyobb határozottsággal állították, hogy a cselekményt csakis a káros elzúllott és iszákos fivére követte el, ki a kározt állandóan zsarolta és mivel utóbbi időben nem adott neki annyi pénzt, a mennyit követelt tőle, ismételtlen megfenyegette azzal, hogy ezért majd bosszút áll rajta.

Természetesen elő sorban ebben az irányban kezdtem puhatólózni, de csakhamar meggyőződtem róla, hogy rossz nyomon járok és a gyanu csak az iszákos rokon ellen felingerelt család elfoglaltságának tulajdonítható, tényleges alappal azonban nem bír.

Volt azonban a községben egy B. M. nevű rovott multu egyén, ki ámbár látszólag az utóbbi időben javulásnak indult, előttem mégis gyanus volt, mert sokszor megfigyeltem, hogy éjjeleken át, mikor azt hitte, hogy senki sem látja, hol erre, hol arra kószál.

Ez esetben is ezt az embert vettem gyanuha és a járőrrel és két községi rendőrrel felkerestem a lakásán. Midőn a B. M. lakásába beléptem, ez megremegett és arcza halott-halványnyá vált; azonban látható erőlködéssel csakhamar összeszedte magát és kérdésekre, hogy az elmúlt éjjel merre járt, feleségével, két gyermekével, apósával, U. N. községi belső kocsimárossal és az éppen lakásán tartózkodó Szinkó József feltételek szabadságának levő felegyenczel igazolta alibijét.

B. M. feltűnő összeszerzése és elcsapadása, valamint a Szinkó József jelenléte folytán gyanum csak növekedett és a rovott multu gyanúsítottat megmozdítottam. Ez alkalommal a felső kabátja zsebében egy marék csomagolatlan gyufát találtam, melyeket a helyszínén talált gyufákkal összehasonlítva, megállapítottam, hogy azok teljesen azonosak, még pedig egészen új gyártmányu gyufák, a minőket Dunaföldváron nem is árúsítottak.

Mintthogy azonban a gyanúsított még ezek után is kono-
kult tagadott, elhatároztam a legrészletesebb házkutatás fogva-
vételét és végre három napi megfeszített és kitartó
munka után sikerült Szinkó házában a kertből alatt folyó
trágyalé között egy kéve száraz kukoricaszárba, ruhadarab-
okba és papírba göngyölve a lopásból eredő arany zseborát,

egy ezüst emlékkeresztet és két darab száz koronás bank-
jegyet megtalálni.

Most már Szinkó heismerte, hogy a betöréses lopást ő
követte el B. M. társaságában, minek alapján aztán a még
hiányzó pénz és értékpapírok is csakhamar előkerültek. Ott
voltak elrejtve B. M. házában nádfedelű tetőzetében.

Kiderült az is, hogy a gyufát, mely árulójukká vált, B. M.
pár nappal előzőleg egy közeli város országos vásárján sze-
rezte.

A tettes zsebéből munkaközben kihullott gyufaszál k adták
meg ez esetben a fonalat a nyomozás sikeres lobonyolításá-
hoz. Ez is egyik fényes tanulsága annak, hogy milyen fontos
a helyszínén minden legcsekélyebb körülményre is kiter-
jeszkedni.

Ez esetben a gyufaszál, máskor egy kis szelet papír, egy
leszakadt gomb és más ilyen jelentéktelennek látszó tárgy
vezet a tettes nyomára.

Az ilyeneket meglátni, gondosan megőrizni és sikeresen
felhasználni a nyomozó járőr egyik legfontosabb teendője.

KÉPEINKHEZ.

Iskolai zászlóaljok.

Külföldön, különösen pedig Németországban a katonai ki-
képzés az elemi és középiskolák tantervének egyik fontos
kiegészítő részét képezi. Nálunk is kezdik mindjobban
belátni, a serdülő ifjúság katonai kiképzésének kiváló
horderejét. Nemrég e kérdésben tanácskozást is tartottak a
közoktatásügyi ministeriumban, a melyen a honvédelmi
ministerium kiküldötte sárói Szabó Lajos honvédszázados
nagy alaposággal és meggyőző erővel ismertette a katonai
nevelés fontosságát s annak a testedzés, a férfias bátorság
és az ifju nemzedéknek a katonai szolgálatra való előkészí-
tése szempontjából való megbecsülhetetlen kihatását.

E tanácskozás alapján folyamatban is vannak már a szer-
vezési munkálatok a katonai gyakorlatoknak az iskolákban
rendszeres tantárgyul való besorozása tárgyában. Képeink a
már létező ilyen iskolai zászlóaljok különböző gyakorlatait
mutatják be.

HIREK.

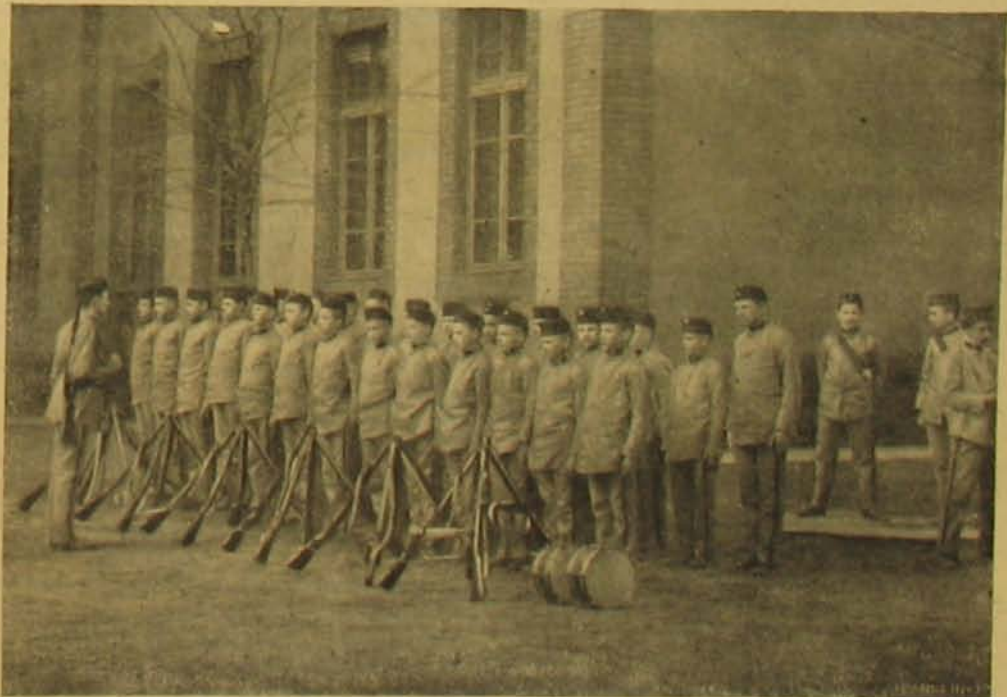
Altiszti tanoncok bucsuestélye. A budapesti
csendőrkerületi parancsnokságnál a mult évi október
havában felállított altiszti tanfolyam 57 hallgatója, az
altiszti vizsgának sikeres letétele után, május hó 6-án
este az altiszti iskola tantermében bucsuestélyt rende-
zett, mely bucsuestélyen részt vett több Budapesten
állomásozó tiszt és a budapesti altisztikar is. A vacsora
solyamán Herkély Gyula főhadnagy, oktatótiszt az
altiszti tanfolyamot végzett hallgatókra mondott fel-
köszöntőt, majd Nedolász Gyula cz. őrsvezető — ki a
vizsga eredményéhez képest az I. rangszámot nyerte —
köszönte meg Herkély főhadnagy oktatótisztnek, vala-
mint Somogyi Lajos járásörmester és Cs. Tóth Sándor
örmester, segédoktatóknak a tanfolyam tartama alatti
fáradásukat, végül Somogyi Lajos járásörmester bu-
csudította volt tanonczeit a szolgálatnak a király és haza
javára való teljesítésére. A vacsora befejezte után a
tanfolyamot végzett hallgatók cigányzene mellett, jó
hangulatban felelték a hét hó alatt átélt fáradalmakat,
miközben Catanzáró Károly cz. őrsvezető egy sikerült
monológot adott elő.

Rablás. Bogoltin, krassószördörmegyei község hatá-
rában a Feliste nevű, Romániával határos tereprészön
több hogoltini lakosnak juh- és birkanyája legott. Május
3-án délután 6—7 óra között 14 román alattvaló fegy-

Jobbra nézz!

Fogyvort gulába!

Az újpesti polgári iskola tanulói az iskolai zászlóval.

verrel és botokkal felfegyverkezve, magyar területre hatolt és 177 darab jubot és 44 darab birkát elrabolva, a magyar határon át Romániába elhajtott. A nyomozás a hatóság részéről megindított.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legnagyobb üzleti épülete. A Newyorkban nemrég befejezett Hudson Terminal Building ugyan csak húsz emeletes s így messze elmarad a 35—43 emeletes óriásoktól, de azért a világ legnagyobb üzleti épülete. A New-Yerseybe vezető alagút szájánál épült s nem kevesebb, mint tízezer üzleti helyiség van benne, átlag hat alkalmazottal. Az aczéltörst is ebbe az épülethez vonul be. E 60,000 ember föl- és leszállítását állandóan 52 felvonógép fogja végezni. A rengeteg palotában május elsején egyszerre hurczolkodtak be az üzletek. A hurczolkodást külön társaság végezte nagy körültekintéssel s a mondott időre kétezer butorszállító kocsit bérelt, a hozzávaló lovakkal és munkásokkal együtt.

A madarak kitartása. Mint ismeretes, a postagalamb néha hihetetlenül nagy utat tud megtenni. De még nála is kitartóbb sok vándormadár, a melynek életmódjával jár, hogy gyakran óriás utat tegyen meg pihenés nélkül. Egy angol folyóiratban azonban egy amerikai természettudós most olyan madárrepülés megfigyelését közli, a mely minden eddig ismertet messze fölülmúl s a melynek óriás volta valóban a csodával határos. Az amerikai tudós megfigyelt madarakat, a melyek a Bering-tenger tájékán honosak, s a melyek a telet a Sandwich és a Penning-szigeteken töltik. A két vidék távolsága közel negyed félezer kilométer. Minthogy a madarak között van olyan, a mely a vizen nem pihenheti ki magát, az ilyenek hihetetlen kitartással, egyetlen megszakítás nélküli repülésben kell megtenni az óriás utat.

Fehér egerek és a haditengerészek. Az angol haditengerészetnek víz alatt járó minden hajóján három fehér eger is tárgya az élő leltárnak és mint rendes felszerelési kellék, a hajókönyvekben is szerepel. Az egerek szolgálattetele azon tulajdonságukon alapul, hogy mindenféle gázok megérezése tekintetében rendkívül fogékonyak. A víz alatt járó hajókon alkalmazott Gazolintanknak nevezett tartályokból néha gázok nyomulnak ki, a melyek rendkívüli veszélynek lehetnek okozói. Nagy érdeket képez tehát az, hogy e gázok legnagyobb kinyomulása a szükséges intézkedés foganatosíthatása végett rögtön megállapítható legyen. A víz alatt járó hajók első szerkesztője, az amerikai Holland, ismerve a fehér egerek említett sajátosságát, ezeket használta fel a kinyomuló gázok ellenőrzésére. Az angol hajókon a fehér egereknek heti egy korona zsold jár ki, a melyet a matrózok közt osztanak szét, a kik a legnagyobb figyelemmel és gyöngédséggel etetik őket. A fehér egereket kis kalitkákban tartják, a mely a tartályok közelében van elhelyezve. Ha a hajó útban van, a fehér egereket útközben állandóan megfigyelik, mert az egerek nyugtalanodása és czinczogása figyelmeztetés arra nézve, hogy a tartályokat azonnal beható vizsgálat alá vegyék.

Kutyák az ókori háborúban. Nemcsak ma használ kutyákat a hadsereg, hanem már az ó-kor hadvezérei is ismerték ez okos állatok hasznavehetőségét. Márius vercellai győzelme után (101. Krisztus előtt) kemény har-

cot folytatott a cimber nők ellen, a kik szekérváraikba huzódva, a férfiak elesle után kutyáik segítségével sokáig ellenállottak az ostromló rómaiaknak. A spanyolok Mexikó meghódításánál a bennszülöttek ellen nagy vérebekeket használtak. A középkorban a nagy hadikutyák hátára hosszú késeket, égő anyaggal telt fazekat erősítették és így uszították az ellenségre. A földübsített ebek hegyes töreikkel, égető fáklyáikkal, rémes ugatásukkal és marásukkal megriaszították az ellenség lovait, úgy hogy a csatarend megbomlott, s a kutyákat követő rendes támadásnak már nem tudott ellenállni.

A macska és a gólya. Egy hannoveri külváros egyik parasztházán öt év óta van egy gólyafészek. Nemrég egy macska felmászott egy farakáson a háztetőre s belefeküdt a régi gólyafészekbe, a melyre éppen rásütött a meleg áprilisi nap. Az ereszen, nem messzire a fészektől, büszkén sétált fel és alá egy jól megtermett, hatalmas kandur. Abban a pillanatban megérkezett a gólyapár. A nőstény gólya néhányszor keríngott a fészek felett, azután leereszkedett ennek szélére. A macska meg nem mozdult. A gólyahím nem messzire a háztól megállapodott a levegőben és körbe repülve figyelt. Azután villámgyorsan lecsapott a fészekre, azaz a benne levő macskára. A macska nyivákolni kezdett s felugrott, de azután megbúzódot a fészeken és a karmaival védekezett a gólyahím támadásai ellen. Erre a nőstény gólya kelepelni kezdett és beleavatkozott a háborúságba. Egy-két perc és a hosszúcsőrűek kiemelték a fészekből a macskát. Ez leesett az udvarra s panaszos nyivákolására elősietett az eresz mellől a hím. Bőszülten rávetette magát a gólyahímre s nyakát és fejét harapdálta. Ez a támadás csak egy perczig tartott, azután úgy a kandur, mint a gólyahím leesett a háztetőről az udvarra. A kandur itt talpra ugrott s visszafutott a háztetőre. A nőstény gólya ott állt a fészekben, a macska pedig nem volt sehol látható. Mikor a kandur látta, hogy a macska már nincs a fészekben, visszasietett a gólyahímhez, a ki több sebből vérzett, de a kandur is sok sebet kapott. A gólyahím, közelni látva a kandurt, elrepült. Másnap visszajött s ezalatt a nősténygólya nem hagyta el a fészket. A macska a háborúskodásban elvesztette a fél szemét.

Szerkesztői üzenetek.

Névtelen levelekre, továbbá a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre a szerkesztőség nem válaszol.

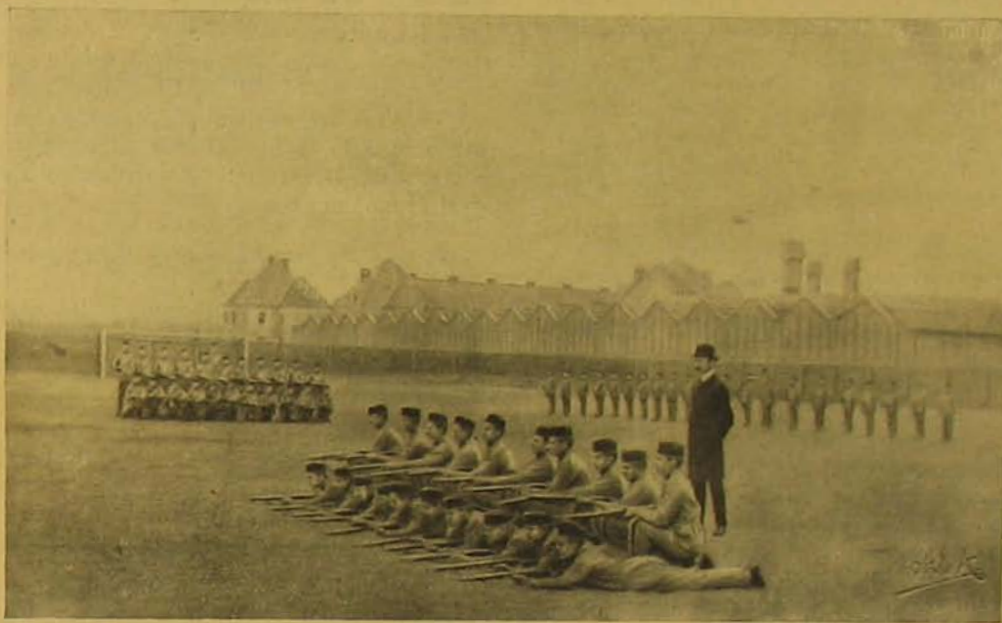
Apáti űrs. A községi előljáróság nem köteles a laktanya őrzésére közeget kirendelni, csupán a neki átadott laktanyakulcsot köteles megőrizni.

O. K. őrmester. 1. Hatvan korona értékig mezőrendőri kihágást képez. 2. Tosti épség elleni kihágás.

Mátra-alji. A járásőrmesterjelölték 1908. évi rangsorozati lajstromában 15. rangszám alatt van felvéve. Hogy a jövőt illetően tisztá képet alkothasson magának, értesítjük, hogy előtte még 218 ez. őrmester — s azok között 1895. évi őrsvezetők is várják az előléptetést s ebből nyugodt lélekkel meritheti azt a meggyőződést, hogy nem ön az egyedüli, a ki vár.

W. K. őrsvezető. Ön mint nem járásőrmesterjelölt őrsparancsnok csak a körületi parancsnokságnál van rangsorozva, ezt a rangsort pedig mi nem ismerjük. A vasutaknál négy központos iskolai képzettség nélkül is lehet altiszt, ha leteszi az altiszt képesítő vizsgát. A hat havi próbaszolgálat a vasutaknál nincs bevezetve. Egyébként olvassa el a lapunk két legutóbbi számában megjelent pályázati hirdetményeket és tisztában lesz a kért dologgal.

Századgyakorlatok. — Az ujbpesti polgári iskola tanulói iskolai zászlóaljja.

Veszélyben forgó csendőr. Az aczélháló — u. n. pánczélingek használatának korszaka már rég letűnt, de az az embert a mai lőfegyverek intenzív hatásától különben sem védné meg. A csendőrnek a leghathatósabb védelme a szervezeti utasítás 11. §-ában gyökerező fegyverhasználati joga. A lovagi pánczélingek mint régiségek, ma már csak a hadszertári, egyes családi és más muzeumokban láthatók és esetleg régiségkereskedőknél kaphatók.

M. B. 1. Ádám apánk nyugóhelyét az ó-szövetségről szóló szentírás nem jegyezte fel, tehát hogy az hol van, mi sem mondhatjuk meg. 2. Izland szigetének természeti csodáit jobban, mint a hogy az a „Föld és népei” című tudományos műben megírva van, mi sem ismerjük.

Gy. F. 1. 172-ik. 2. Nem feltétlen kellék, mert annak hiányában, a mint azt a mult számainkban is megjelent pályázati hirdetményből láthatja, felvételi vizsgát is tehet. 3. Beszámíttatik. 4. A leszerelést követő 24 óra alatt, mert különben beáll a szolgálati idő megszakítása.

M. M. 1. Saját ingatlanai után köteles községi utadót is fizetni. 2. Kérheti.

P. M. A sértettnek joga van kártérítési igényeit polgári peres úton érvényesíteni a ha őnt a bíróság elmarasztalja, a kártérítési összeget, ha van miből, meg is kell fizetnie. Ugyancsak jogosult sértett a kártérítési összeg erejéig az ön magánvagyonára a jelen esetben — ha ön másként nem intézkedik — takarékpénztári betétjére, a biztosítási-marasztaló ítélethozatal után pedig kielégítési végrehajtást is rávezettetni.

M. J. csendőr. 1. A zsold, mint osztható napi illeték, tekintet nélkül annak nagyságára, le nem foglalható. A csendőrt mindazonáltal a bíróság gyermektartási díj fizetésének kötelezettségében elmarasztalhatja, de zsoldjára a fentmondottak miatt kielégítési végrehajtást nem vezettethet, illetve zsoldját bírói letiltás alá nem helyezheti, ellenben a rendőr illetékét, mint nem zsold, hanem évi fizetés élvezetében álló egyénét mindenkor bírói letiltás alá helyezheti, természetesen csak akkor, ha az illető a bíróság által reá a javadalmozása arányában itéletileg kirótt gyermektartási díjat önként fizetni nem hajlandó. 2. A csavargás nem lévén foglalkozás, a „foglalkozás: csavargó” kifejezés nem helyes, hanem azt mondjuk, hogy: foglalkozás-

nélküli csavargó. 3. Mint nő embert nem a kerületi parancsnokság, hanem a honvédelmi miniszter jogosult a testületbe visszavenni. 4. Az 1. pontban elmondottaknál fogva igen is kötelezhető.

Sz. őrsvezető. 1. 43-ik. 2. 18-at neveztek ki ön előtt, tehát még 24-en vannak előtte. 3. Az üresedés mérvétől függ. 4. Előléptetésre, ha rákerül a sor, mindenesetre számíthat, egyébként pedig hat évi szolgálat után nem indokolt a nyugtalankodása, mert sokkal régebben szolgáló és idősebb őrsvezetők is vannak előtte.

Győr. 1. A m. kir. honvédségnek a budapesti honvédhelyőrségi kórházon kívül, honvéd csapatkórházai vannak: Debreczenben, Szegeden, Munkácsban, Nyitrán, Pécsen, Marosvásárhelyen és Sziszekben; más egészségügyi intézetei nincsenek. 2. Csütörtökön. 3. Az mindig az ügy természetétől és attól is függ, hogy ki óhajja őt felkeresni, mindenesetre leghelyesebb őt hivatalos helyiségében felkeresni, mert magánlakásán csak azok jelenhetnek meg előtte, a kik valamely közelebbi viszonyban állanak vele. Lakása a Szent György-téren levő miniszteri palotában van. 4. A 3. pontban mondottak itt is fennállanak. Lakása a Díszter 2. számú palotában van. 5. Dél előtt 11 óra.

Tudatlan. 1. Ha a csökkenés oka kimutathatóan a vezetés szakavatatlanságában rejlik, akkor a vezető bizalmi állásából el is mozdíttatik. 2. 3. 4. Mindezt kérdezze meg az őrsparancsnoktól. 5. 172 cm. magasság, erős, egészséges testalkat és megnyerő külső mellett magyar állampolgárság és a honvédség kötelekébe való tartozandóság, az írás, olvasás és számolásban való jártaesség. 6. Azt a bajtárs iránti köteles figyelem parancsolja.

Havasi őrsvezető. 1. Azt csak a kerületi parancsnokság tudja. 2. 252-ik.

N. J. nyugdíjas csendőr. Nincs igénye.

B. A. cz. őrsvezető és **Sz. J.** csendőr. 1. Ha a tiz évet betöltötte, igen. 2. Hihetőleg ez év július 1-őre.

S. M. cz. őrsvezető. Nincs felvéve.

A. M. Az 1873. II. t.-cz. 4. §. b) pontja a következőképpen szól: „b) ugyancsak állomások a köztörvényhatóságoknál felelésben; t. i. ezen §. c) pontjában vannak az igényjogosultsági igazolvánnyal bíró altisztek számára fentartott állások a követ-

kezőkben felsorolva, u. m.: minden hivatalozgái és alsóbbrendű felvigyázói állomás a közös- és a m. kir. miniszteriumoknál, a horvát-szlavon országos kormányánál és a fumei királyi kormányzóságnál, valamint a magyar államban létező összes törvényszékekénél, bírósági és egyéb hivataloknál, fegy- és más olyan intézeteknél, melyek egészben vagy részben államköltségen tartatnak fenn. Az értelme tehát a b) pontnak az, hogy a c) pontban felsorolt és a köztörvényhatóságok kezelése alatt levő állásoknak fele szintén igazolványos altiszteknek tartandó fenn.

S. Minden hónapnak 12., 13., 14., 26., 27. és 28. napjain.

V. U. 64-ik, huszan ezek közül már megbizattak, tehát negyvenhároman vannak még előtte.

K. J. Őrsvezető. A nyomozás eredménye szép, de lefolyásában nem tartalmaz oly bonyolult vagy tanulságos részletet, mely közlését indokoltá tenné. A képet kívánságához képest a budapesti tanosztályhoz juttattuk.

•A csendőr. Költeményeket nem közlünk.

Bogár csendőr. Kérdezzé meg a járásparancsnokától.

J. G. Őrmester. A szolgálai igazolvánnyal hivatalnoki állásért nem folyamodhat, hanem az időközben megszerzett iskolai képzetést igazoló iskolai bizonyítvány alapján joga van a szolgálai igazolványnak hivatalnoki állásra jogosító igazolvánnyal leendő kicserélését előljáró szárnyparancsnoksága útján kérni.

H. X. 312. rangszámmal van felvéve.

K. járásőrmester. Ha járásőrmesteri kineveztetése előtt az igazolványra már igényt szerzett és azt meg is kapta, akkor az első 5 év alatt is jogosult annak alapján polgári államszolgálatra pályázni, feltéve hogy az igazolvány érvénye még nem járt le, amely esetben a pályázati igény megszűnik. Ha azonban előbből nincs igazolványa, járásőrmesteri minőségben igényt már nem szerezhet és ennél fogva polgári államszolgálatra sem az 5 éven belül, sem pedig azon túl, nem pályázhat.

X. A titkos rendőri állások szorosan véve nincsenek ugyan kvalifikációhoz kötve, de egy újabb belügyminiszteri rendelet alapján a fővárosi m. kir. államrendőrség őrszemélyzetének arra alkalmas és kipróbált egyéneivel töltenek be, tehát aki a titkos rendőri pálya iránt magában hivatottságot érez és arra törekszik, annak először fővárosi rendőrnek kell újabban lennie.

H. Gy. 1-3. Minden évben egy tanfolyam van, a következő városokban; Balassagyarmaton, Kaasán, Kolozsváron; Lugoson, Marosvásárhelyen, Nagyváradon, Pécsen, Nyitrán, Brassóban és Szombatbelyen, ezenkívül Horvátország számára: Zágrábban. A felvétel azonban, minthogy a tanfolyam két részből áll, csak minden páratlan évben történik. A tanfolyam minden év december 1-én kezdődik és márczius 31-én végződik. 4. Díjnoki vagy valamely szegedményes állást mint nyugdíjas is betölthet, kinevezéshez kötött állást azonban a nyugdíj élvezete mellett nem. 5. Az 1908. évi rangsorban a 46-iknak van felvéve.

NYILTTÉR.*

Egy régi jó hírnevű czég. Több mint 50 esztendeje áll fenn az általánosan ismert és becsült Kwizda Ferencz János czég es. és kir. udvari szállító és kőgyógyyszerész Korneuburgban. Ezen czég három főkézszítménye u. m. a Kwizda-féle korneuburgi marhatáppor, Kwizda-féle Restitutióifürid és Kwizda-féle szab. gummi horzsszalagok lovak részére, általános közkeveltségnek örvendő, a minék bizonyítéka az állandóan növekvő kereslet. — A czég árjegyzéke igen gazdagon illusztrált és nagy szakértelenséggel van összeállítva, ennek megtekintése minden ló- és állattulajdonos érdeklődését fogja felkelteni. A czég ezen árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve megküldi.

*E rovatban közölttekért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

Grammofonok, fuvolák,
czimbalmok, cziterák,

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Uszlettelveink a legszolidabbak.

Vadászfegyverek

széles, golyós lövegverek, revolverek,
suhl, lötschl, weiperti hírneves gyártm.

Elek és Társa

Budapest, Károly-körút 19.
Ingyen képes árjegyzék.

Szakaszáthelyezés.

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület orosházai szakasza 1908 május hó 1-ével Debreczenbe helyzetetett át, hol működését „Debreczeni 2. szakasz” elnevezés alatt, ugyanaznap megkezdte.

Őrsáthelyezés.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerület dévai szárnyának területén levő harói őrs 1908 május hó 1-ével Marosolymosra helyzetetett át és működését ott ugyanaznap megkezdette.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi apr. hó 16-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy Bátor Gyula, II. sz. csendőrkerületbeli százados, a bolgár katonai érdem-rend tiszti keresztjél,

Pelle Imre III. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester, Molcsán János, IV. sz. csendőrkerületbeli őrmester és Szalay Sándor, ugyanazon csendőrkerületbeli cz. őrmester, a bolgár katonai érdem-rend ezüst keresztjél, Marosi Illés, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr cz. őrsvezető és

Bratyinka János, ugyanazon csendőrkerületbeli csendőr, a bolgár katonai ezüst érmet.

Tóvisi Domonkos, I. sz. csendőrkerületbeli csendőr, Májlinger Ferencz és

S. Nagy Gyula, III. sz. csendőrkerületbeli csendőrök, Varga János,

Koják János,

Demeter János,

Szinka Pál, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőrök és Zsigmond József, V. sz. csendőrkerületbeli csendőr,

a bolgár katonai bronz-érmel a koronával, végül

Fekete Gábor, IV. sz. csendőrkerületbeli csendőr, a bolgár katonai bronz-érmel elfogadhasák és viselhesék.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi április 6-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Schmid Máté, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli csendőr cz. őrsvezetőnek, egy foggyeres orvvadász elfogása alkalmával tanusított bátor magatartásáért az ezüst érdem-keresztlet legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi minister úr által:

Orbán István, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli hadnagy-számvivő, a m. kir. belügyministeriumban buzamosabb időn át kifejtett buzgó és eredményes tevékenységeért.

Hegedük, forgatható és önműködő

hangszeres.
Valódi francia eszínházi látszóvok.
Görz-féle trieder Bino kli k.

Kényelmes

havi részletfizetésre.

Schwarzkopf Ferencz, a m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz beosztott, a budapesti 1-ső honvédhuszár-ezrednél létszám felett vezetett állatorvos az állategészségügyi szolgálatban több éven át kifejtett igen buzgó és sikeres tevékenységeért.

Szőcs Antal, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli járásörmester a közbiztonsági szolgálat terén huzamosabb időn át kifejtett kiválóan eredményes tevékenységeért.

Török István, a m. kir. belügyminisztérium csendőrségi osztályába tartósan vezényelt III. sz. csendőrkerületbeli törzsörmester buzgó és eredményes működéséért.

Bezédán Kálmán, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli törzsörmester, irodai alkalmazásában bosszu időn át kifejtett kiváló eredményes tevékenységeért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. sz. csendőrkerületi parancsnokság által: *Fűkő* Pál járásörmester, mert a folyó évi február hó 2-án, Nyitramegye Jablonicz községben kiütött tüzvész alkalmával az élet és vagyonmentésnél hathatósan közreműködött.

Krikker Gyula csendőr, mert a nógrádverőcei és a szomszédos őrök körletében, az utóbbi években előfordult nagy számú lopások tettesének 8 napi fardaságos kinyomozása és kézrekerítése alkalmával járőrvezetőjét határozottan támogatta.

Boudor Imre csendőr cz. őrvezető és

Stréll János csendőr, mert múlt év december 18-án az őrparancsnokok által egy a Duna-ágból dermedt állapotban kimentett egyén életre keltésénél bathatósan közreműködtek.

A m. kir. VII. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Kovács Ferencz és

Bartók Lázár csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett eredményes működésükért, továbbá a múlt évi november 5-én Almásmező községben történt tüzeset alkalmával az oltás körül, valamint a személy és vagyonbiztonság megvédésénél tanúsított tevékenységük és buzgalmukért.

Előléptettek:

a letett altiszti vizsga után

1908 május 15-iki ranggal:

a következő altiszti tanoncok:

a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Harcz Károly csendőr cz. őrmesterré.

Lindner János, *Bodlak* Lajos, *Róth* Antal, *Yarga* Pál, *Pichler* János, *Nagy* Lajos V., *Filos* János, *Németh* István X., *Mészáros* György, *Csiszár* István, *Gyukli* Ferencz, *Darabos* János, *Zulavári* József, *Gerencsér* Ferencz, *Véghelyi* István, *Mucsics* Mátyás, *Tóth* Ferencz III., *Győrök* Gergely, *Rácz* Pál, *Kovács* János II., *Gőcze* József, *Schreiber* Ferencz, *Horváth* József VII., *Móricz* József, *Gangler* Ferencz, *Bujtor* Károly, *Ribariés* Pál, *Csepregi* János, *Kiss* (Csurgai) József, *Séfel* György, *Tulner* Imre, *Sárkány* Dénes, *Roszkopf* Ferencz, *Szabó* István III., *Gerecs* Sándor, *Tomik* István, *Berkes* István, *Bagoly* András, *Morocza* Gábor, *Kálmán* József I., *Bartos* Gyula, *Putak* Dániel, *Hegedűs* János II., *Kovács* János IV., *Jónás* Gyula és *Kovács* István V. csendőr cz. őrvezető II-nd altisztekké.

Az öt évi tényleges csendőrségi szolgálat betöltése után

A m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: *Mátis* Miklós, *Békési* János, *Takács* András, *Pásztor* Mihály, *Horváth* Antal, *Fülöp* Péter, *Borbás* Márton és *Kovács* János.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában: *Biró* Sándor és *Koma* József csendőrök, csendőr cz. őrvezetőkké.

Áthelyeztetettek:

1908. évi május hó 15-ével:

Bálint Ferenc járásörmester, a IV. számú csendőrkerülettől az I. számú csendőrkerülethez.

Putz Gottfried törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől, a III. sz. csendőrkerülethez.

Tőke Sándor törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől a VIII. sz. csendőrkerülethez.

Stocker Frigyes törzsörmester, a II. sz. csendőrkerülettől a VI. sz. csendőrkerülethez.

Lukács János törzsörmester, a IV. sz. csendőrkerülettől, a VIII. számú csendőrkerülethez.

Budai Mihály törzsörmester, az V. sz. csendőrkerülettől a III. sz. csendőrkerülethez.

Steiger Antal törzsörmester, az V. sz. csendőrkerülettől, a VIII. sz. csendőrkerülethez.

Katonai szolgálati jel.

A tiszti III. osztályu katonai szolgálati jellel ellátatott:

somlyói *Szilágyi* Ödön őrnagy 1908 jan. 10-ével.

A legénységi I. osztályu katonai szolgálati jellel ellátattak:

A m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Erdélyi Sándor számvivő-tiszthelyettes 1908 január 4-ével. *Schwarz* Mátyás járásörmester 1908 május hó 8-ával és *Lénárt* József járásörmester, 1908 május hó 10-ével.

Házasságra léptek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

Gachal Imre cz. őrmester, *Dávid* Katalinnal, 1908 ápr. 22-én, Németszentpéteren.

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Farkas Ferencz I. őrsv. *Horváth* Lujzával, 1908 ápr. 25-én, Sajtoskálón.

PÁLYÁZATOK.

Egy hivataloszolgnai állás a tabi kir. járásbírósnál. Fizetés 600 korona. Lakpénz 120 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a kaposvári kir. törvényszék elnökéhez 1908 május 31-ig.

Egy őrnöki állás a dévai kir. járásbírósnál. Fize-és 1000 korona és pótlék. Törvényszerű lakpénz. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiaskolai osztály. Kérvények a dévai királyi törvényszék elnökéhez 1908 május 25-ig.

Egy hivataloszolgnai állás a nagy-laki kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékekkel 600 korona. Szabályszerű lakpénz 100 korona pótlékkal. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szegedi királyi törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 30-ig.

Egy irtóki állás a nagyikindai kir. törvényszéknél. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 360 korona. Négy középiskolai osztály. Magyar nyelv szóban és írásban. Telekkönyvi vizsga. Három havi próbaszolgálat. Rizonnyitvány kezelési jártasságról. Kivánanémet, szerb esetleg román nyelvismeret. Kérvények a nagyikindai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május 28-ig.

Két hivatali állás a cs. és kir. közös pénzügyminiszteriumnál Bécsben. Fizetés pótlékkal 1550 korona. Természetbeni ruházat. Német nyelv szóban és írásban. Kérvények a cs. és kir. pénzügyminiszteriumhoz (Wienben) 1908. évi május hó 28-ig.

Több miniszteri irodasegédtsízi állás a m. kir. pénzügyminiszteriumnál, illetőleg áthelyezés esetén több pénzügyi irodatisízi állás a m. kir. pénzügyminiszternek alárendelt hatóságok valamelyikénél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz Budapesten 600 korona, máshol állomáshely szerint megállapítva. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. 1908. május 31-ig a felettes hatóságnál benyújtott kérvények 1908. évi június hó 10-ig a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz. A kérvényben a pályázóknak nyilatkozni kell aziránt, vajjon csak miniszteri irodasegédtsízi, vagy pedig pénzügyi irodatisízi állásra is pályáznak-e.

Egy fogházorromeateri állás a szekszárdi kir. törvényszéki fogháznál. Fizetés pótlékkal 900 korona. Lakpénz pótlékkal 180 korona. Napidíj 3 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szekszárdi kir. ügyészséghez 1908. május hó 28-ig.

Egy irtóki állás a nagyrócei kir. járásbírósnál. Törvényszerű illeték. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a nagyrócei kir. törvényszék elnökéhez 1908. május 23-ig.

Egy hivatali állás a mezőkövssdi kir. járásbírósnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a miskolci kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi június 2-ig.

Egy hivatali állás a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumnál. Fizetés pótlékkal 700 korona. Lakpénz pótlékkal 300 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a m. kir. földmivélsügyi miniszteriumhoz 1908. évi május hó 31-ig.

Egy egészségügyi szolgál állás Pozsony sz. kir. város törvényhatóságánál. Fizetés 800 korona és 50 korona ötödéves pótlék. Lakpénz 210 korona. Természetbeni ruházat. Magyar nyelv szóban és írásban. Német és tót nyelvismeret. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények Pozsony sz. kir. város polgármesteri hivatalához 1908. évi május hó 20-ig. A nyugdíjazás esetében követendő

eljárásra a honvédségi Rendeleti Kozlony (Szabályrendeletek) 1907. évi 14. számában 3833/eln. szám alatt közzétett körendelet irányadó.

Egy irtóki állás a gyulai kir. törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz pótlékkal 420 korona. 6 korona napidíj. Magyar nyelv szóban és írásban. Három havi próbaszolgálat. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a gyulai kir. törvényszék elnökéhez 1908. évi május hó 22-ig.

Egy szolgál állás a budapesti kir. magyar tudomány-egyetem 1. számú belgyógyászati klinikáján. Fizetés pótlékkal 700 korona. Étévenkénti 100 K korpótlék. Természetbeni lakás. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a Rector Magnificushoz czimezve, az egyetem rectori hivatalához 1908. évi május hó 29-ig.

395. sz. 1908.

Grabác község elöljáróságától.

Pályázati hirdetemény.

Grabác községben lemondás folytán megüresedett községi rendőrbiztos állásra pályázatot hirdetünk.

Pályázhatnak oly 24-40 éves korban levő esendőr- és rendőraltisítek, a kik a magyar és német nyelvet szóban és írásban birják. Sajátkezüleg irt kérvények a kor, eddigi alkalmazás, iskolai képzettség és erkölcsi magaviselet hiteles igazolásával f. é. május hó végéig Grabác község elöljáróságához benyujtan-dók. Az évi fizetés 1000 K. A megválasztott a fogyasztási adó kezelésével is megbizatik, mely után évi 200-300 K mellékjövedelemre számithat.

Kelt Grabáczon, 1908 május 2-án.

A községi elöljáróság.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus válaszlékban.

Megjelent az új fegyverzeti leltárhoz a legújabb összeállítás kimutatás a helyreigazításhoz felhasznált, valamint a hasznavehetetlenné vált fegyverzeti és szerelvényi cikkekről. Belügyminiszteri 5989/1908 V/b. szám alatt kiadott rendelet szerinti legújabb mintájú kimutatás a Manlicher-féle esendőrségi ismétlő karahelyhoz tartozó alkatrészek, tartozékok és szerelékek, továbbá a esendőrségi kardok és kardalkatrészek szükségletéről.